

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-216/19 – 1

Kohtuasi C-216/19

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

11. märts 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Verwaltungsgericht Berlin (Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

28. veebruar 2019

Kaebaja:

WQ

Vastustaja:

Land Berlin

[...]

VERWALTUNGSGERICHT BERLIN

KOHTUMÄÄRUS

Halduskohtuasjas

WQ,

[...]

kaebaja,

versus

Land Berlin,

[...]

vastustaja,

[...]

tegi Verwaltungsgericht Berlin'i (Berliini halduskohus) 26. kolleegium [...]

[...] **[lk 2]**

28. veebruaril 2019 järgmise kohtumääruse:

Menetlus peatatakse.

Euroopa Liidu Kohtule [...] esitatakse ELTL artiklis 267 ettenähtud eelotsusemenetluses Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT 2013, L 347, lk 608; küsimustes „määrus (EL) nr 1307/2013“), tõlgendamise kohta järgmised kohtuvaidluse lahendamise seisukohast olulised eelotsuse küsimused:

- 1) Kas toetuskõlblik hektar on selle omaniku kasutuses määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 24 lõike 2 esimese lause tähenduses, kui kolmandal isikul ei ole selle kasutamise õigust, eriti omanikult saadud kasutusõigust, või on maa kolmanda isiku kasutuses või ei ole kellegi kasutuses, kui kolmas isik kasutab seda ilma kasutusõiguseta tegelikult põllumajanduslikul eesmärgil?
- 2) Kas määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 32 lõike 2 punktis b sätestatud määratlust „maa, mis andis õiguse saada toetust 2008. aastal vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 III ja IVA jaotises sätestatud ühtse otsemakse kava või ühtse pindalatoetuse kava kohaselt“ tuleb tõlgendada nii, et see maa pidi 2008. aastal vastama määruse (EÜ) nr 1782/2003 III ja IV(A) jaotises ette nähtud tingimustele selleks, et olla toetuskõlblik ühtse otsemakse kava või ühtse pindalatoetuse kava alusel?
- 3) Kui teisele küsimusele tuleb vastata eitavalt, siis kas määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 32 lõike 2 punktis b sätestatud määratlust „maa, mis andis õiguse saada toetust 2008. aastal vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 III ja IVA jaotises sätestatud ühtse otsemakse kava või ühtse pindalatoetuse kava kohaselt“ tuleb tõlgendada nii, et määruse (EÜ) nr 1257/1999 artikli 31 kohaselt metsastatud ala liigitamiseks toetuskõlblikuks hektariks määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 32 lõike 2 punkti b alapunkti ii tähenduses on nõutav, et selle ala suhtes on kasutatud maa tootmisest kõrvale jätmise õigust või muud

toetusõigust määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 44 lõike 1 või artikli 54 lõike 1 tähenduses?

- 4) Kui kolmandale küsimusele tuleb vastata eitavalt, siis kas määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 32 lõike 2 punktis b sätestatud määratlust „maa, mis andis õiguse saada toetust 2008. aastal vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 III ja IVA jaotises sätestatud ühtse otsemakse kava või ühtse pindalatoetuse kava kohaselt“ tuleb tõlgendada nii, et määruse (EÜ) nr 1257/1999 artikli 31 kohaselt metsastatud ala liigitamiseks toetuskõlblikuks hektariks määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 32 lõike 2 punkti b alapunkti ii tähenduses on nõutav, et põllumajandustootja esitas ka 2008. aastal taotluse määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 22 lõike 1 ja/või artikli 34 lõike 1 alusel ning vastas ülejäänud III ja IV(A) jaotises sätestatud otsetoetuse tingimustele? [lk 3]

Põhjendused

- 1) Pooled vaidlevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT 2013, L 347, lk 608; edaspidi „määrus nr 1307/2013“), kohase toetusõiguste esimese jaotamise üle.
- 2) Toona pädev Amt für Landwirtschaft und Forsten (põllu- ja metsamajanduse amet) andis kaebajale määruse nr 1782/2003 III jaotise alusel 18. detsembri 2006. aasta otsusega otsetoetusi, aga jättis käesolevas asjas vaidlusalused metsastatud alad kui tootmisest kõrvale jäetud maa toetusõiguste aktiveerimisel arvesse võtmata. Kaebaja väidab, et amet teatas talle 2007. aasta kohta taotluse esitamise raames, et metsastatud alad ei ole toetuskõlblikud. Hilisemates taotlustes, eriti 2008. aasta kohta, ta neid metsastatud alasid enam ei märkinud. Nende jaoks ta määruse nr 1782/2003 alusel enam taotlust ei esitanud.
- 3) Kaebaja ostis 6. mail 2014 BWG Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH-lt Gräningen'is asuvad kinnisasjad. Müügilepingu § 5 punkti 1 teise lõigu teise lause kohaselt ei olnud („ei ole“) lepingu esemeks olevad maatükid välja renditud. Kaebaja kanti 19. detsembril 2014 põllumajandusmaade omanikuna kinnistusraamatusse. 10. juulil 2015. aasta seisuga oli keegi vaidlusalustele maadele vilja külvanud.
- 4) Kaebaja esitas 8. mail 2015 taotluse 2015. aasta põllumajandustoetuse saamiseks. Maa-alade (maaiüksuste) nr 120, 135 ja 136 kasutusala märkis ta „tootmisest kõrvale jäetud põllumaa“. Gräningeni kogukonna territooriumil asuva maa (maaiüksused nr 135 ja 136) kohta esitas sinna vilja külvanud isik samuti taotluse 2015. aasta põllumajandustoetuse saamiseks, mille rahuldamata jätmist ei vaidlustatud. Bernau kogukonna territooriumil asuva maaiüksuse nr 120 ühe osa

kohta esitas topelttaotluse ka Stadtgüter Berlin Nord KG, kusjuures ülejäänud osa sellest maaüksusest kasutas kaebaja ise. Sellele äriühingule jaotati vastavad toetusõigused.

- 5) Vastustaja jaotas maaelu arengu, põllumajanduse ja maakasutuse ameti (Landesamt für Ländliche Entwicklung, Landwirtschaft und Flurneuordnung) 17. detsembri 2015. aasta otsusega kaebajale 150,86 toetusõigust. Topelttaotlustega hõlmatud ning kolmanda isiku poolt haritava maa eest [lk 4] Gräningeni ja Bernau kogukonna territooriumil, samuti metsastatud alade kui tootmisest kõrvale jäetud maa eest jättis vastustaja toetusõigused jaotamata. Kaebaja esitas selle peale vaide, mille vastustaja jättis maaelu arengu, põllumajanduse ja maakasutuse ameti (Landesamt für Ländliche Entwicklung, Landwirtschaft und Flurneuordnung) 15. septembri 2016. aasta vaideotsusega rahuldamata. Viidatud otsuses märkis vastustaja järgmist. Vaidlusaluseid põllumajandusmaid haris kolmas isik, kes taotles samuti toetusõiguste jaotamist. Seega ei olnud asjaomased maa-alad tegelikult kaebaja kasutuses. Toetuse saamiseks oleks ta pidanud neid tegelikult kasutama. Liidu seadusandja just nimelt ei lähtunud tsiviilõigusega reguleeritud kuuluvusest ega kasutamisest. Metsastatud alade kohta ei esitatud nõutavat taotlust 2008. aasta toetuste saamiseks.
- 6) Kaebaja esitas 11. oktoobril 2016 kaebuse. Ta väidab järgmist. Teise isiku poolt õigusvastaselt haritavad põllumajandusmaad olid tema kasutuses. Vastustaja tugineb ekslikult sellele, et metsastatud alade kui tootmisest kõrvale jäetud maa puhul oli toetust tegelikult taotletud ja antud. Asjaomast õigusnormi ettevalmistavate materjalide kohaselt piisab sellest, et maa on toetuskõlblik. See tuleneb määruse nr 1307/2013 põhjendusest 26. Määruse nr 73/2009, mis tunnistati kehtetuks määrusega nr 1307/2013, ettepaneku kohaselt tähendas toetuskõlblik hektar „2007. aasta toetuskõlblikke alasid, mis [...] metsastatakse asjaomase kava kestuse jooksul nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/1999 artikli 31 või määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43 kohaselt“. Poliitiliste erimeelsuste puudumise tõttu ei oleks pidanud selles osas midagi sisuliselt muutuma. Hilisema redaktsiooni vastuvõtmine rajaneb ainult keelelistel, mitte aga sisulistel kaalutlustel.
- 7) Kaebaja palub
tühistada osaliselt 17. detsembri 2015. aasta otsus, mis jäeti 15. septembri 2016. aasta vaideotsusega muutmata, ja kohustada vastustajat jaotama talle täiendavad 47,46 toetusõigust.
- 8) Vastustaja palub
jätta kaebus rahuldamata.
- 9) [märkused menetluse kohta] [...] [lk 5]
- 10) [märkused menetluse kohta] [...]

- 11) Kohtuistungil selgus, et Gräningenis ja Bernaus asuvate põllumajandusmaade osas on kaebus põhjendatud, kui need olid kaebaja kui omaniku, kes ei ole kasutusõigust kellelegi üle andnud, kasutuses määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 24 lõike 2 esimese lause tähenduses, kuigi kolmas isik haris neid ilma tema loata ja kuigi ka see kolmas isik taotles nende maade eest toetusõigusi.
- 12) Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on omanik, kelle õigusi ei ole kolmanda isiku õigustega piiratud, see isik, kelle kasutuses on põllumajandusmaa vaidlusaluses tähenduses.
- 13) „Kasutuses olema“ on õigusnormis kasutatav õigusliku sisuga mõiste. Kuigi kaebaja viitab ainult Saksa õiguskäsitusele, tähendab omandiõigus siiski ka laiemalt isiku täielikku õiguslikku võimu asja üle. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 lõike 1 esimese lause kohaselt on igaühel õigus vallata, kasutada, käsutada ja parandada oma seaduslikul teel saadud omandit. Juba selle põhjal on välistatud käsitus, mille kohaselt ei ole põllumajandusmaa enam omaniku kasutuses käesoleval juhul vaidlusaluses tähenduses juhul, kui kolmas isik seda tegelikult kasutab, harides maad selleks õigust omamata, eriti omaniku loata. Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei nõustu vastustaja seisukohaga, et liidu seadusandja ei lähtunud tsiviilõigusega reguleeritud kuuluvusest ega kasutamisest. Mõistega „kasutuses olemine“ on vastupidi. Vastustaja selgitas kohtuistungil selliste juhtumite (nagu käesolevas asjas) kontrollimise raskusi olukorras, kus asjaomased taotlused esitatakse topelt, aga see ei muuda kuidagi mõiste „kasutuses olema“ tõlgendust. Peale selle näivad need olevat kontrollitavad. Omanikustaatus on nõuetekohase kinnistusraamatu korral lihtne tõendada. Teisiti võib olla kolmanda isiku väidetava kasutusõiguse puhul.
- 14) Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul ei sisalda Euroopa Liidu Kohtu (edaspidi „Euroopa Kohus“) 14. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606) vastust esimesele küsimusele. Viidatud kohtuotsus käsitles määruse nr 1782/2003 artiklit 44. Selle artikli lõike [3] teises lauses kasutatakse sõnu „on [...] kasutuses“ teistsuguses kontekstis. Lisaks märkis Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse punktis 66, et kolmandad isikud ei tohi vaidlusalusel maa-alal nimetatud ajavahemikul tegeleda põllumajandusliku tegevusega. Tuleb vältida seda, et mitu **[lk 6]** põllumajandustootjat käsitavad kõnealuseid maatükke oma ettevõttele kuuluvate maatükkidena. Samas ei saa takistada seda, et keegi esitab põhjendamatult toetustaotluse. Igal juhul ei pea Euroopa Kohus asjakohaseks välistada omanik kolmanda isiku põhjendamatult toetustaotluse tõttu.
- 15) Kohtuistungil selgus veel, et kaebus on põhjendatud ka metsastatud alade kui tootmisest kõrvale jäetud maa osas, kui teisele eelotsuseküsimusele tuleb vastata jaatavalt. Kui ka ainult ühele järgnenud küsimusele tuleb vastata jaatavalt, on kaebus metsastatud alade osas põhjendamatu.
- 16) Eelotsusetaotluse esitanud kohus nõustub vastustaja seisukohaga, mille kohaselt on määruse nr 1307/2013 artikli 32 lõike 2 punkti b kohase maa toetuskõlblikkuse

puhul nõutav määruse nr 1782/2003 alusel tähtjaks esitatud taotlus. Eelotsusetaotluse esitanud kohus lähtub sellest, et saksakeelne tõlge on eksitav, kuna määruse nr 1307/2013 artikli 24 lõike 2 punktide a ja b vahel puudub sõna „või“, mis täpsustab, et tegemist on toetuskõlbliku hektari kahe variandiga. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul ei oma tähtsust see, et määrus nr 1782/2003 ei sisaldanud IVA jaotist.

- 17) Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei nõustu kaebajaga, sest „õigust saada toetust“ ei saa juba selle tähenduse poolest võrdsustada toetuskõlblikkusega. „Õigus saada toetust“ eeldab enam kui ainult teatavat omadust, käesoleval juhul maad. Määrus nr 1782/2003 ei näinud põllumajandustootjatele automaatselt ette toetusõigust, vaid selleks tuli esitada toetustaotlus. Seda määruse sõnastust ei saa pidada ka eelnõu sõnastuse „kõiki 2007. aasta toetuskõlblikke alasid [...]“ keeleliseks paranduseks. Sama sisu korral oleks see pigem halvem. See käsitlus ei ole vastuolus määruse nr 1307/2013 põhjendusega 26. Kirjeldatud käsitluse puhul säilib ka teatavate metsastatud alade toetuskõlblikkus. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul ei tulene kõigi metsastatud alade toetuskõlblikkuse säilitamise eesmärk viidatud põhjendusest ega ka määruse nr 1307/2013 artikli 24 lõike 2 punktist b.

[märkused menetluse kohta] [...]

[...]